

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางในการพัฒนาธุรกิจการนวดแผนไทย โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาธุรกิจการนวดแผนไทย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยทำการศึกษาจากเจ้าของสถานบริการ ผู้ให้บริการนวด ผู้ใช้บริการจากสถานบริการนวดแผนไทย รวมทั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ดังนี้

1. ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของสถานบริการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 6 ราย โดยเรียงลำดับระยะเวลาของการเปิดดำเนินการจากก่อนไปหลัง ได้แก่
 - 1.1 ร้านหอมสมพิศ เลขที่ 60/1 ถนนสุสาน ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
 - 1.2 คลินิกรังษิแพทย์แผนไทย เลขที่ 66 หมู่ 5 ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
 - 1.3 โรงเรียนพะเยาปริบาลเวชรักษ์ เลขที่ 574/6-7 ถนนพะเยา-ป่าแดด ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
 - 1.4 ร้านสืบสานภูมิปัญญาไทย เลขที่ 654/8 ถนนพหลโยธิน ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
 - 1.5 บ้านรักษัสมุนไพรร เลขที่ 135/2 หมู่ 3 ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
 - 1.6 พะเยาบิวตี้ & สปา เลขที่ 118/14-15 ถนนพะเยา-ป่าแดด ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. ผู้ให้บริการนวด จากสถานบริการนวดแผนไทยทั้ง 6 แห่งข้างต้น เป็นจำนวน 12 ราย
3. ผู้ใช้บริการนวดแผนไทย จากสถานบริการนวดแผนไทยทั้ง 6 แห่ง เป็นจำนวน 100 ราย
4. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 2 ราย ดังนี้
 - 4.1 เกสซ์กรประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
 - 4.2 นักวิชาการสาธารณสุข หน่วยงานแพทย์แผนไทย

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม โดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 120 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น

1) ผู้ประกอบการสถานบริการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 6 ตัวอย่าง

2) ผู้ให้บริการ (หมอนวด)จากสถานบริการทั้ง 6 แห่ง เป็นจำนวน 12 ตัวอย่าง

3) ผู้ใช้บริการจากสถานประกอบการทั้ง 6 แห่ง เป็นจำนวน 100 ตัวอย่าง และ

4) เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 ตัวอย่าง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงโครงสร้างการดำเนินงานของธุรกิจการนวดแผนไทย ซึ่งได้แก่ รูปแบบและลักษณะการดำเนินงาน ต้นทุน รายได้และผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานของธุรกิจการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยทำการเก็บแบบสอบถามข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งมีข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา
- 2) ข้อมูลด้านรูปแบบการดำเนินงาน
- 3) ข้อมูลด้านลักษณะการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่ การส่งเสริมการขาย และแหล่งที่มาของเงินทุน
- 4) ข้อมูลด้านต้นทุนและรายได้ จากการดำเนินธุรกิจ
- 5) ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาธุรกิจนวดแผนไทย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ใช้บริการนวดแผนไทย โดยทำการเก็บแบบสอบถามข้อมูลจากผู้เคยใช้หรือผู้ใช้บริการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งมีข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา
- 2) ข้อมูลด้านพฤติกรรมของผู้ใช้บริการนวด ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้
 - ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์
 - ข้อมูลด้านราคา
 - ข้อมูลด้านสถานที่
 - ข้อมูลด้านการส่งเสริมการขาย

3) ข้อมูลความพึงพอใจและความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีต่อธุรกิจบริการนวดแผนไทย ในด้านผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่ และการส่งเสริมการขาย

และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาธุรกิจบริการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยทำการเก็บแบบสอบถามและสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ให้บริการนวด และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา
- 2) ในส่วนของผู้ให้บริการนวด จะสอบถามข้อมูลด้านประสบการณ์การ ให้บริการและความต้องการความช่วยเหลือ หรือความคาดหวังที่จะได้จากรัฐบาล
- 3) ในส่วนของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะสอบถามข้อมูลด้านนโยบายและแนวทางในการพัฒนาสถานบริการนวดแผนไทย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาธุรกิจบริการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยาให้เกิดความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ผู้ศึกษาทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของการนวดแผนไทย กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจาก

- 1) เอกสารทางวิชาการ บทความ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ
- 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือ 2 ชนิด คือ

3.3.1 แบบสอบถาม โดยมีแบบสอบถาม 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยจำนวน 6 ชุด ลักษณะของคำถามเป็นทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) รูปแบบการดำเนินงาน 3) ลักษณะการดำเนินงาน 4) ต้นทุนและรายได้ และ 5) ความต้องการพัฒนาธุรกิจบริการนวดแผนไทย

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ให้บริการนวดแผนไทย จำนวน 100 ชุด ลักษณะของคำถาม เป็นทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด และคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 3 ระดับ คือน้อย ปานกลาง มาก โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) พฤติกรรมการบริโภค และ 3) ความพึงพอใจและความต้องการของผู้มาใช้บริการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ชุดที่ 3 สำหรับผู้ให้บริการนวดแผนไทย (หมอนวด) จำนวน 12 ชุด ลักษณะของคำถาม เป็นทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) การให้บริการนวดของหมอนวด และ 3) ความต้องการของหมอนวด

3.3.2 การสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเป็นข้อมูลประกอบเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาธุรกิจการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยาให้เกิดความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาพิจารณาควบคู่ไปกับข้อมูลทฤษฎีแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยแบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้ให้บริการนวดแผนไทย ในส่วนของข้อมูลความพึงพอใจและความต้องการของผู้มาใช้บริการนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา อาศัยหลักเกณฑ์วัดความพึงพอใจ วิธีไลเคอร์ท (Likert Scale) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกให้คะแนนตามน้ำหนักของความพึงพอใจของการใช้บริการนวดแผนไทย โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับความพึงพอใจ	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

เกณฑ์การแปรความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนวดแผนไทย ซึ่งได้กำหนดแบ่งช่วงออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ มาก ปานกลาง และน้อย โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตการแปรความหมายของระดับคะแนน
เฉลี่ยยึดเกณฑ์ตามค่าที่ได้จากสูตรคำนวณของระดับชั้น เท่ากับ 0.66 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 หมายถึง ผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีความพึงพอใจ
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.33 หมายถึง ผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีความพึงพอใจ
อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.00 หมายถึง ผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีความพึงพอใจ
อยู่ในระดับมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved